REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA – SUPREME COURT OF KOSOVO

Vrhovni Sud Republike Kosova, na Opštoj Sednici svih svojih sudija, na osnovu člana 26, stav 1, podstav 1.4. i člana 27, stav 1 Zakona o Sudovima (Zakon Br. 06/L-054, dana 23 novembra 2018), dana 27 febuara 2023, je sa većinom glasova usvojio ovo:

PRAVNO UPUTSTVO

Primenjujući zakon: Zakon o Kosovskoj Agenciji za Privatizaciju br.04/L-034, Službeni List Republike Kosova br.19/dana 21 septembra 2011.

I. Od dana podneska Saopštenja Odluke o Likvidaciji do okončanja likvidacije, OBUSTAVLJA SE svaki sudski, upravni ili arbitražni postupak, koji je protiv preduzeća i njenim sredstvima, a koji su subjekat Odluke, uključujući i izvršne postupke pravosnažnih odluka u odnosu sa novčanim potraživanjima.

II. Obustavljanje gore navedenih postupaka se ne primenjuju na:

-Sudske radnje koje su u ime preduzeća usmerene protiv trećih lica;
-Krivični postupak prema preduzeću, jednog ili više članova njenog Menadžmenta;
-Transferi ili raspolaganja sa sredstvima preduzeća tokom rada preduzeća, uključujući transakcije određene u ovom Zakonu, a posebno članom 10;
-Postupke ili regulatorne radnje koje se odnose na prevenciju ili korekciju povreda regulatornih odredaba, pravila ili odlukama, ukoliko one ne sadrže novčane potražinje prema preduzeću; i
-Inspekciranja i zahteva za inspekciranje podnošene sa strane nosioca registrovanih hipoteka, stvarnih garancija ili sličnih zaloga u vezi sa sredstvima preduzeća.

III. Obustavljenim postupcima može da se dozvoliti nastavak samo uz odobrenje zahteva sa strane Posebne Komore ili Autoriteta Likvidacije.

O b r a z l o ž e nj e

Vrhovni Sud Kosova u svojoj praksi je zaključila nejedinstvenu praksu po pitanju da li treba obustaviti izvršni postupak protiv preduzeća i njenih sredstava u odnosu sa novčanim zahtevima koja su subjekat odluke o likvidaciji ili treba da se nastavlja sudski izvršni postupak u odnosu sa takvim novčanim zahtevima, bez obzira što je preduzeće protiv koje se razvija ovaj sudski izvršni postupak nalazi u postupku likvidacije. Ova neujedinjena praksa nižestepenih sudova, uglavnom se odnosi na primenjujući zakon i drugačijem odlučivanju u slučaju ostvarenja novčanog zahteva poverioca prema dužniku koji je u postupku likvidacije.

Vrhovni Sud Kosova, iz svoje prakse, ali i od zahteva Kosovske Agencije za Privatizaciju/Autoriteta Likvidacije/ dana 13 septembra 2022, da bi dao svoj stav u odnosu sa gore navedeno pitanje, procenjuje je ga za standardizaciju sudske prakse, adresiranje ovog pitanja putem jednog pravnog uputstva, uspostavljenjem zakonitog standarda u sudskom odlučivanju za ovakva pitanja, učinkovitost sudija i poverenje javnosti u sudove. Tako, zato što se preko standardizacije sudske prakse utiće na zakonitost odlučivanja, efikasnosti i poverenja javnosti u sudove.

Nadležnost Vrhovnog Suda Kosova za izdavanje pravnih uputstva u slučajevima kada se primećuje nejedinstvena praksa sprovođenja zakona od strane redovnih sudova, ili izazova u primeni i interpretaciji zakonskih odredaba, predodređuje se Zakonom za Sudove. Članom 27 ovog zakona se predodređuje da Opšta Sednica svih sudija Vrhovnog Suda Kosova ima pravo da izdaje pravno uputstvo, principijelnih stavova i pravnih mišljenja u cilju unifikacije sudske prakse, dok potreba adresiranja ovog pitanja putem jednog pravnog uputstva, je proizišla kao predlog i zaključak ovog suda, a nakon razmatranja, analize i procene nekoliko sudskih odluka za ovakva pitanja kao i u konkretnom slućaju, kao i zahteva za davanje ovog pravnog uputstva.

Objekat ovog pravnog uputstva, dakle ovo je uputstvo za nižestepene sudove kako da postupe u slućaju zahteva/predloga za izvršenje novčane vrednosti poverioca prema dužniku kojim je u postupku lividacije, tačnije da li ostvarenje takvog zahteva treba da se učini u izvršilačkom postupku, bez obzira da se isti dužnik nalazi u postupku likvidacije, ili treba da se obustavi ovaj izvršni postupak do njenog produženja sa odobrenjem o produženju sa strane Posebne Komore ili Autoriteta za Likvidaciju.

U ovom kontekstu, Vrhovni Sud Kosova nalazi da član 10 stav 1, Priložka Zakona Br. 04/L-034 o Kosovskoj Agenciji za Privatizaciju propisuje da: „*Svaka radnja suda, uprave ili arbitraža, postupak ili akt koji obuhvaća ili je protiv jednog preduzeća (ili njenih sredstava) a koji je subjekat Odluke za Likvidaciju, se obustavlja nakon podneska saopštenja Odluke za Likvidaciju sa strane*

Autoriteta za Likvizaciju nadležnog suda, javnog autoriteta ili arbitražnog tribunala. Ovo obaveštenje se odnosi na član 10 i uz njega je priložena kopija Odluke za Likvidaciju i jedna kopija objavljenog saopštenja za likvidaciju". Od ovoga proizilazi da se u ovoj odrebi ovog posebnog zakona, uređuje na specifićan način pitanje obustave radnji lividacije prema društvenim preduzećima, kao što je i jasno uređena stvar raspodele ili izvršenja pravosnažnih odluka suda (u slučaju kada se usvoje poverilački zahtevi ili kad se usvoje žalbe/tužbe poverioca u sudu).

Posebna Komora Vrhovnog Suda, u odnosu sa ovom stvari je izdao Pravno Uputstvo C-IV-15-1'07, dana 15 septembra 2015, koji predviđa da:

„*I.Od dana podnošenja Saopštenja Odluke za Likvidaciju do okončanja Likvidacije OBUSTAVLJA SE svaki sudski, upravni ili arbitražni postupak koji je protiv preduzeća ili njenih sredtava a koja je subjekat Odluke za Likvidaciju, uključujući i izvršne postupke pravosnažnih odluka u odnosu sa novčanim zahtevima.*
II.Obustavljanje postupaka se ne primenjuje u slučajevima predviđenim stavom 3 člana 10 Priloga Zakona)br.04/L-034) za KAP-a.
III.Obustavljenim postupcima može se dozvoliti produženje samo uz odobrenje zahteva od strane Posebne Komore".

Preko ovog pravnog uputstva, Vrhovnog Suda Kosova potvrđuje stav koji je preuzet u Pravnom uputstvu Posebne Komore, pošto članom 31 stav 1 Zakona Kosovskih Agencija za Privatizaciju br.04/L-034, Službeni List Republike Kosova br.19/dana 21 jun 2011, se predviđa da **ovaj Zakon nadvlađuje svaku drugu odrebu koja je u suprotnosti sa njom,** i da kao tok, proizilazi da u skladu sa članom 10 Priloga ovog Zakona, svaka radnja suda, uprave ili arbitraža, postupak ili akt koji je protiv jednog preduzeća (ili njenih sredstava) a koji je subjekat odluke za likvidaciju, se obustavlja nakon podneska saopštenja odluke za likvidaciju sa strane Autoriteta za Likvidaciju u nadležnom sudu, javnom autoritetu ili arbitražnom tribunalu. Ovo obaveštenje se odnosi na član 10 ovoga zakona i popraćen je jednom kopijom odluke za likvidaciju i jednom kopijom objavljenog saopštenja za likvidaciju. Ovakve obustavljene radnje, postupci ili aktovi, može da se produže ili da budu na snazi samo dozvolom autoriteta za likvidaciju ili suda.

Obustava radnji, postupka i aktova se ne primenjuju u slučajevima predviđenim stavom 3.1; 3.2; 3.3; 3.4 i 3.5 člana 10 Priloga ovog Zakona (br.04/L-034) KAP-a, približnije navedeno u tački II ovog Pravnog uputstva.

Kao zaključak, Vrhovni Sud Kosova je procenio da u ovim slučajevima, nadležni organi treba da obustavljaju svaku sudsku, upravnu ili arbitražnu radnju, postupak ili akt koji je protiv jednog preduzeća (ili njenih sredstava) a koji je subjekat odluke za likvidaciju, ta obaveza koja prizilazi iz člana 10 Zakona za Kosovsku Agenciju za Privatizaciju,a koja odredba ima prednost u primeni iz člana 31. ovog zakona u odnosu na bilo koju odredbu bilo kog drugog zakona.

(Uputstvo usvojeno u Opštoj Sednici Vrhovnog Suda, održano dana 27 febuara 2023)

Sudski prevodilac,
Diana Rruka